

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/117

Karar Sayısı : 2011/2

Karar Günü : 6.1.2011

R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara 1. Vergi Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4.12.1985 günlü, 3239 sayılı Yasa'nın 33. maddesiyle eklenen Ek Madde 11'in, Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 73. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- OLAY

Davacı şirket, hakkında düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden tarhiyat öncesi uzlaşma talep etmiştir. Tarhiyat öncesi uzlaşmanın sağlanamaması üzerine, düzenlenen tutanakta yer alan katma değer vergisi ve vergi ziyai cezasının iptali istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme re'sen iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4.12.1985 günlü, 3239 sayılı Yasa'nın 33. maddesiyle eklenen Ek Madde 11 şu şekildedir:

'Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergilerle kesilecek cezalarda (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç) tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.

Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz.

Uzlaşılan vergi miktarı üzerinden, bu Kanunun 112 nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanır.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarhından ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler.

Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller Yönetmelikte belirtilir.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 73. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına karar verilmiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI bu görüşe katılmamışlardır.

Anayasa Mahkemesi İhtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN ve Celal Mümtaz AKINCI'nın katılımıyla 6.1.2011 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; dava dosyası ve ekleri, ilk inceleme raporu, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kurallarıyla, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler bakmakta oldukları davada uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddî olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu dava, vergi inceleme raporu ile belirlenen ve tarhiyattan önce uzlaşılabilen katma değer vergisi ve vergi ziyai cezasının iptaline ilişkindir. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvuruda ise tarhiyat öncesi uzlaşma müessesesinin yer aldığı 213 sayılı Yasa'nın Ek 11. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülmüştür.

213 sayılı Yasa'nın itiraz konusu Ek 11. maddesinde tarhiyat öncesi uzlaşma müessesesine yer verilmiştir. Bu kuralın Ankara 1. Vergi Mahkemesi'nde bakılmakta olan davada uygulanacak kural kabul edilebilmesi için bu müesseseyle ilgili bir uyuşmazlığın bulunması ve söz konusu kuralın da uyuşmazlığın sona erdirilmesine olumlu ya da olumsuz etki edecek nitelikte olması gerekir. Somut olayda, uyuşmazlık konusu vergi ve cezanın belirlenmesi sürecinde idari bir başvuru yolu olarak tarhiyat öncesi uzlaşma yoluna başvurulup uzlaşma sağlanamaması üzerine, tarhiyat öncesi uzlaşmanın vaki olmadığına ilişkin tutanakta yer alan katma değer vergisi ve vergi ziyai cezasının iptali istemiyle dava açılmış ise de mahkemede görülmekte olan davada uyuşmazlığın konusu, vergi inceleme raporu ile belirlenen ve tarhiyattan önce uzlaşılabilen katma değer vergisi ve vergi ziyai cezası olup tarhiyat öncesi uzlaşma müessesesine yönelik bir uyuşmazlık söz konusu değildir. Vergi ve cezaya yönelik yargı yoluna başvurmadan önce idari bir başvuru yolu olarak tarhiyat öncesi uzlaşma yolunun

kullanılmış olması bu müessesenin düzenlendiği kuralı bakılmakta olan davada uygulanacak kural haline getirmez.

Açıklanan nedenlerle, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

1- 7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI'nın, gerekçesi 2010/68 esas sayılı dosyada belirtilen karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 4.12.1985 günlü, 3239 sayılı Kanun'un 33. maddesiyle eklenen Ek Madde 11'in, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddeye ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

6.1.2011 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye	Fulya KANTARCIOĞLU Üye
Ahmet AKYALÇIN Üye	Mehmet ERTEN Üye	Fettah OTO Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR Üye	Zehra Ayla PERKTAŞ Üye	Recep KÖMÜRCÜ Üye
Alparslan ALTAN Üye	Burhan ÜSTÜN Üye	Engin YILDIRIM Üye
Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI